

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
mu priporočimo "Glas Naroda" ali ga
pridebiti za naročnika, vam bo hvale-
žen, ker ste mu odprli pot k zares lepemu
in zanimivemu čitvu.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hvalili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242
Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.
ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK
No. 295. — Štev. 295. NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 21, 1938 — SREDA, 21. DECEMBRA, 1938 Volume XLVI. — Letnik XLVI.

CHAMBERLAIN ZAHTEVA OD HITLERJA ISKRENOST

ČE BI NE BIL SKLENJEN SPORAZUM V MONAKOVEM, BI SE MORALA ANGLIJA BORITI S 3 DRŽAVAMI

Zagovarja monakovski sporazum toda pravi, da sta za pogodbo potrebna dva. — Anglija ne bo ovirala Nemčije v njenem razvoju. — Mlajši uradniki v ministrstvih zahtevajo strožjo politiko.

LONDON, Anglija, 20. decembra. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je v poslanski zbornici zopet branil svojo vnanjo politiko ter je prejel zaupnico 340 glasov proti 143 glasovom. V svojem govoru se je zelo trudil, da ne bi kaj žaljivega rekel proti Nemčiji. Na zatrjevanje nekaterih poslancev, da je Chamberlain pustil Nemčiji proste roke na vzhodu, je odgovoril: "Ni naša želja, da bi ovirali njen razvoj, ali pa da bi zadrževali njeno velikansko žilavost."

Toda malo sarkastično je rekel, da sta potrebna dva, da skleneta pogodbo, kakor tudi da napravi-ta vojno.

"Še vedno čakam na kako znamenje od onih, ki govore v imenu nemškega naroda," je rekel Neville Chamberlain, "da so pripravljeni prispevati za mir, ki bo pomagal njim ravno tako, kot nam."

Rekel pa je, da je v veliki zmoti vsakdo, ki bi angleško ljubezen do miru zamenjal s slabostjo Anglije.

V svoji obrambi monakovskega sporazuma je šel Chamberlain mnogo dalje kot pa kdaj poprej, kajti rekel je, da bi se morala Anglija, ako ne bi bil sklenjen monakovski sporazum, boriti z Japonsko, Nemčijo, Italijo in morebiti tudi s fašistično špan-sko. To je Chamberlain prvič uradno priznal, da bi Japonska stopila na stran Nemčije, ako bi kriza v septembru vodila do vojne.

Odločno pa je Chamberlain zavrnil mnenje nekaterih, da bosta z vnanjim ministrom lordom Halifaxom, ko bosta prihodnji mesec obiskala Rim, žrtvovala temeljna načela in važne interese Anglije in njenih zaveznic.

Tekom svojega govora je Chamberlain tudi rekel, da Anglija še nikdar ni razpravljala o tem, da bi prepustila Italiji kako kolonijo, ali pa da bi generalu Francu priznala pravico do vojevanja.

"Dokler je tuje vojaštvo na Španskem," je rekel, "in dokler ni najdena kaka druga rešitev španskega vprašanja, do tedaj angleška vlada ne bo priznala pravice do vojevanja na Španskem."

Proti koncu svojega govora je Chamberlain ponovil svoje prepričanje, da je bila angleška vnanja politika zadnjih 18 mesecev pravilna.

"Ako bi moral preživeti teh 18 mesecev še enkrat," je rekel med glasnimi vskliki svojih pristašev, "jih ne bi izpremenil niti za eno črko. Pa če bi se ta politika tudi ne obnesla, bi vseeno rekel, da je bila prava, ker je skušala odvrniti vojno. Na evoja ramena ne bi sprejel težke odgovornosti, dokler mi je vroče glave nekaterih ne vsilijo."

Navzlic temu, da je dobil Chamberlain v poslanski zbornici zaupnico, vendar je javnosti znano, da je mnogo mlajših podtajnikov v raznih ministrstvih proti Chamberlainovi vnanji politiki.

Sinoči se je izvedelo, da je šel prejšnji teden tajnik v uradu za prekmorsko trgovino Robert S. Hudson k Chamberlainu in mu je izrazil svojo nevoljo pad počasnostjo v obrambnih delih. V prvi vrsti se je pri Chamberlainu pritožil, ker je vlada pozvala, da se mladeniči prostovoljno prijavijo za vojaško službo. Hudson je rekel, da bo odstopil in

Na Slovaškem rogovilijo teroristi

HOPKINS BO NASLEDNIK D. C. ROPERJA

Sedanji reliefni administrator bo še ta teden imenovan za trgovinskega tajnika. — Njegova naloga ne bo lahka.

WASHINGTON, D. C., 20. dec. — V teku nekaj dni najbrž se pred soboto bo imenovan reliefni administrator Harry Hopkins za trgovinskega tajnika.

Resignacija sedanjega trgovinskega tajnika Daniela C. Roperja stopi v petek v veljavo. Še v petek ali najkasneje v soboto bo postal Hopkins njegov naslednik.

Spočetka bo imel precej težavno stališče, kajti Roper ni bil povsem primeren mož za tako odgovorno mesto. V trgovinskem departmentu so predvsem vpoštevali osebe, ne pa njihovih zmognosti.

Hopkins se bo najprej skušal iznebiti col. J. Monroea Johnsona, zagriženega južnškega politika, ki ga je bil imenoval Roper za prvega pomožnega tajnika. Johnson ne namerava odstopiti, in je vprašanje, kako se ga bo Hopkins iznebil.

Drugi pomožni tajnik je Richard C. Patterson, splošno znani newyorški poslovneš in velik zagovornik New Deala. Hopkins se lahko povsem zane na njegovo sodelovanje.

RUSI SE KLANJAJO VLADI-MIRJU

PARIZ, Francija, 19. dec. — Beloruska naselbina v Parizu je formalno priznala velikega kneza Vladimirja za ruskega carja in ga je ob velikih svečanostih razglasila kot pravega pretendenta za carski prestol vseh Rusov.

Skoro 5000 bivših aristokratov, častnikov in vojakov bivše carske Rusije, ki so po boljševiški revoluciji pribežali v Francijo, se je zbralo v javni dvorani blizu vojnega ministrstva, da se poklonijo 21 let staremu velikemu knezu.

Mladi Vladimir je v črni obleki stal pred oltarjem pod carsko zastavo in je med slovesnim cerkvenim opravilom prebral svoj razglas.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

več drugih podtajnikov v raznih ministrstvih, ako vlada ne vpelje obvezne vojaške službe.

Chamberlain je Hudsona pomiril z obljubo, da bo načrt za prostovoljno pripravljenje v vojaško službo v marcu skušal preurediti. Obljubil mu je tudi, da se bo vlada v januarju, ko se parlament zopet sestane, skrbela, da bodo obrambna dela hitreje napredovala.

AL CAPONE JE BLAZEN

Bivšega gangsterja bi bilo prenevarno spustiti v svobodo. — Zaprt bo še najmanj leto dni.

CHICAGO, Ill., 20. dec. — Po mnenju zveznih oblasti bi bilo zaenkrat še prenevarno spustiti na prosto bivšega gangsterja Al Capona, ki je pred svojo aretacijo vodil razna zločinska podjetja, ki so predstavljala vrednost sto milijonov dolarjev. Al Capone je nevaren ter je podvržen napadom blaznosti, kar je posledica sifilisa.

Ker se je v kaznilnici precej dobro obnašal, bi ga lahko izpustili že 19. januarja prihodnjega leta, nakar bi še eno leto odsedel v čikaškem zaporništvu. Zvezne oblasti ga pa ne mislijo izpustiti. Če ne bo drugače, ga bodo pridržali do 4. maja 1943, da bo "odslužil" vsa leta, ki mu jih je prisodilo sodišče.

Zvezni državni pravdnik W. J. Campbell je obiskal Capona v Alcatrazu ter pozneje izjavil: — Capone trpi na paresis, ki je neke vrste blaznost ter je posledica sifilisa. Zdravniki zatrjujejo, da je v enem mesecu samo tri tedne normalen. Ko ga bolezen napade, je skrajno nevaren in bi ne bilo priporočljivo izpustiti ga v svobodo.

SMRTNA KOSA

V ponedeljek je v Bellevue Hospital v New Yorku umrl William Cagran, star 26 let. Umrl je vsled jetike, za katero je bolehal nad eno leto.

Poleg staršev zapušča dva brata in dve sestri.

Pokopan bo v četrtek ob 10 dopoldne s sv. mašo, katero bo služil pokojnikov brat Rev. Joseph Cagran, župnik v La Salle, Ill.

K večnemu počitku bo položen na pokopališču sv. Trojice. Naj mu bo lahka ameriška zemlja! — Žalujoči družini naše sožalje!

POSANIK KENNEDY

PALM BEACH, Florida, 19. decembra. — Sem je dospel na kratke počitnice Joseph P. Kennedy, ameriški poslanik pri angleškem dvoru.

Kako dolgo bo ostal tukaj se ne ve. Časnikarjem je rekel, da se namerava nekoliko odpočiti, nakar se bo vrnil v London.

HUD MRAZ FO EVROPI

Najmanj 20 ljudi je izgubilo življenje. — Zelo hud mraz vlada od Škotske pa do Grške.

LONDON, Anglija, 20. dec. — Viharji, ki so obloženi s snegom in sodro, divjajo po celi Evropi in so zahtevali najmanj 20 človeških življenj ter so ustavili promet na mnogih krajih Evrope.

Živo srebro v toplomerih je povsod padlo zelo nizko. Vremenski preroki napovedujejo, da bo ta mraz vladal čez cele božične praznike.

V Angliji, kjer je 26 stopinj mraza, je zmrazilo 10 ljudi. V Cornwallu in Walesu je bilo zaradi hudega mraza zaprtih več premogovnikov in več tisoč rudarjev je zapustilo rove. — London bo v desetih letih imel letos prvič bel Božič.

V Nemčiji je bil v 38 letih prvi najmrzljivi decemberski dan in vse kaže, da bo mraz še večji.

Donava je od Regensburga nazgor zamrznjena in ravno tako Odra.

V Amsterdamu je zmrazil ena oseba; na Norveškem dve in dve osebi v Lodzu na Poljskem.

Na Danskem je 22 stopinj pod ničlo, na Norveškem 25 in na Švedskem 20 stopinj pod ničlo.

V Karpatih je 20 do 30 stopinj pod ničlo, v Pragi pa 17 pod ničlo.

Tudi v Italiji, kjer dežuje, je precej občuten mraz, severne gore pa so pokrite s snegom.

PRAGA, Čehoslovaška, 20. decembra. — Mrzli val na Čehoslovaškem povzroča med prebivalstvom mnogo trpljenja, zlasti še, ker primanjkuje premoga, ko je Čehoslovaška izgubila Nemčijo in Poljski velike premogovnike.

V Pragi morajo čakati najmanj dva tedna, predno pride naročeni premog. Po monakovskem sporazumu se je premog podražil za 40 odstotkov. Vsled tega posebno mnogo trpe revnejši sloji in begunci.

Reke so vse zamrznjene in plovba je popolnoma zastala, kar je tudi vzrok, da v mesta ne prihaja dovolj premoga.

SOPLJA, Bolgarska, 20. decembra. Ena oseba je zmrazil v Sofiji, dve pa na deželi. Več parnikov je sporočilo, da se nahajajo v veliki nevarnosti.

ALI ste že naročili Slovensko - Ameri-

kanski Koledar za leto 1939?

PREDSEDNIK HACHA BO PREZIVEL PRAZNIKE NA SLOVAŠKEM

PRAGA, Čehoslovaška, 20. decembra. — Iz Bratislave prihaja uradno poročilo o novem zelo resnem dogodku, v katerega so bili zapleteni madžarski teroristi, katerim je baje tudi pomagalo madžarsko vojaštvo. Sinoči je močan oddelek madžarskih teroristov prekoratil novo madžarsko mejo pri Trebisoe ter je dobil zavetišče pri Madžarih v slovaški vasi Slanec.

GROF CIANO NA MADŽARSKEM

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 20. dec. — Italijanski vnanji minister grof Galeazzo Ciano je včeraj dospel v Budimpešto in na postaji so ga pozdravili madžarski ministri ter zastopniki Nemčije, Japonske in Jugoslavije.

Grof Ciano je po uradnem zagotovilu prišel na Madžarsko samo na lov in da podpis madžarsko-italijanski kulturni dogovor. Toda skušal bo pregovoriti madžarskega vnajnega ministra grofa Stefana Csakyja, da naj poravnava spor z Nemčijo, ker je Nemčija nasprotovala skupni meji med Madžarsko in Poljsko.

Četudi vedno zatrjuje, da niti najmanj ne mara posredovati v madžarskih notranjih zadevah, bo grof Ciano pri vsem tem ponudil svoj nasvet glede zemljiške reforme in glede židovskega problema.

Politični opazovalci vidijo, da Madžarska vedno bolj prehaja v totalitarno državo, če-tudi se temu upirata regent admiral Nikolaj Horthy in ministrski predsednik Bela Imredy.

NACIJSKI PREDPISI ZA BOŽIČ

BERLIN, Nemčija, 19. dec. — Nacijska vlada je iz več svojih uradov razposlala navodila, kako je treba na nacijski način obhajati Božič. Navodila zlasti poudarjajo, da je božično praznovanje star nemški običaj, katerega je treba tudi sedaj posnemati.

"Pod narodnim socializmom," pravi neka taka odredba, "je božični teden dobil starodavni tradicionalen značaj obhajanja najkrajšega dne leta. Naši nemški pradedi so obhajali ta čas, ki je starejši kot Kristus in katero praznovanje si je krščanstvo izposodilo od nas."

Druga odredba pravi, da je za versko obhajanje Božiča mesto v cerkvah in da ne smi biti vpeljana v javno praznovanje.

V šolah ni dovoljeno prire-jati božičnih iger, temveč mesto teh naj se po starodavnem običaju kaže borba med svetlobo in temo ter med dobrim in slabim.

Proti jutru je padel strel, nakar so teroristi z raznih strate-gičnih krajev pričeli strelja-ti s puškami in strojnimi. Ustreljen je bil slovaški pre-fekt in dva vojaka.

Poslani so bili štirje oddelki slovaških vojakov, da se pola-ste Slaneca in sosednih vasi. Ker pa so vpadniki zasedli skoro vse strate-gične kraje, jih bo le težko pregnati. Do večera so Slovaki zavzeli samo še polovico Slaneca.

Predsednik Emil Hacha bo preživel božične praznike na Slovaškem. Iz Prage se bo od-peljal v soboto in ga bodo v Ruzomberoku pozdravili slovaški ministrski predsednik dr. Josip Tiso in ostali ministri. Nato ga bodo slovaški mini-stri spremlili v Limnice, kjer bo ostal do 31. decembra, ko se bo zopet vrnil v Prago.

V Ruzomberoku bo na grob voditelja slovaške avtonomne stranke Andreja Hlinko po-žil venec.

Poveljnik Hlinkove garde Karol Sidor in načelnik ura-da za javno varnost Klinov-sky sta se iz Bratislave odpe-ljala v Prago, kjer bosta s češkim ministri razpravljala o podrobnostih Hachoveg foto-vanja.

Hacha se je naenkrat odlo-čil, da obišče Slovaške, najbr-že zato, ker so zadnje čase slovaški voditelji pričeli groziti, da se bo Slovaška odepila od Češke.

GEN. FRANCO ZAVRGE PREMIJRJE

HENDAYE, Francija, 20. decembra. — Upanje za božično premirje v španski državljanski vojni se je razkadi-lo, ko so na mejo prišla iz fašističnega tabora poročila, ki pravijo, da general Franco nadaljuje s pripravami za veliko ofenzivo, ki se bo pričela, ka-kor hitro dovoli vreme.

Vsled hudega mraza, ki vla-da po celi Evropi, se je Fran-cova ofenziva zavlekla, vsled česar imajo republikanci tem več časa, da utrdijo svoje po-stojanke.

Na mnogih krajih fašistične Španske prebivalstvu pri-manjkuje živeža, ker je bilo skoro ves živež poslan na fronto.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski tiskovnik v Ameriki.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Saks, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHATA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1245

DOPISI brez podpisa in osebni se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagovni pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se ustrežna prejšnja številka naznani, da hitreje najdemo naslovilca.

IZID VOLITEV

Šele sedaj je natančno znan izid novemberskih volitev. Podatke je objavila velika ameriška časniška agentura, ki je znana po svoji točnosti in natančnosti.

Kakor znano, so leta 1936 izvojevali demokratije največjo zmago v svoji zgodovini, dočim so pri letošnjih volitvah precej nazadovale.

8. novembra je bilo oddanih vsega skupaj 35,815,720 glasov. Republikanci so jih dobili 17,129,557, torej nekaj nad 47 odstotkov, demokratije pa 17,559,081, torej približno 49 odstotkov. Trije odstotki so odpadli na manjše skupine.

Republikanci so zmagali leta 1936 samo v dveh državah namreč v Maine in v Vermontu, dočim so pri zadnjih volitvah republikanci, ki so kandidirali za kongres, zmagali v državah New Yorku, New Jersey, Rhode Island, Massachusetts, Connecticut, Delaware, Maryland, New Hampshire in West Virginia.

Po državah Srednjega Zapada niso imeli republikanci posebne sreče, posebno pa ne v Illinoisu, Indiani, Iowi, Kansasu, Michiganu, Minnesoti, Missouriju, Nebraski, Ohiju, obeh Dakotah in Wisconsinu.

Na Jugu so imeli demokratije nekaj izgub, v splošnem pa ni demokratska trdnjava na Jugu trpela posebne škode.

Vsled napredka republikancev so bile pa prizadete razne napredne stranke.

Leta 1936 je bilo izvoljenih v kongres pet kandidatov farmersko-delavske stranke in sedem progresivcev.

Letos pa samo dva progresivca in en kandidat farmersko-delavske stranke.

Nova VELIKA KUHARICA

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor še tako gostobesedna reklama.

Na več kakor 700 straneh je strnila odlična in priznana avtorica vse tisto, kar je potrebno za vsako kuhinjo. Snov je obdelana na vse preglede, izbira receptov je izbrana. TO JE NAJPOPLNEJŠE DELO, KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Oprema knjigo je razkošna. Nečisto je slik v besedilu, 24 pa je novih barvnih tabel, ki jih je narisal Dragotin Humek.

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domačim nudila zdravo hrano v potrebni izbiri in menjava. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranimi jedmi. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta SLOVENSKA KUHARICA.

Četudi je ceni malik knjige v vseh pogledih ne samo vsebinsko, ampak tudi tehnično popolnejši od vseh dosedanjih izdaj, je cena knjige sedaj znižana. **\$5.** (Polnino plačamo ml.)

Naročite pri: Velja samo

KNJIGARNE: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York, N. Y.

GOSPODINJE IN DEKLETA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

PO KATASTROFI

Razbiti vagoni Union Pacific vlaka, ki je v bližini mesta Lawrence v državi Kansas skočil iz tira. Dve osebi sta bili mrtvi, več poškodovanih.

WPA program za vzgojo

Tečaji za vzgojo odraslih, ki jih Works Progress Administration vzdržuje, bodo to zimo na razpolago dodatnemu pol milijonu ljudi in pričakuje se, da pred koncem leta bo skupno število vpisanih učencev doseglo 2,000,000. Upravitelj Harry Hopkins je to izjavil pred kratkim in rekel, da izkušnje zadnjih petih let pod FERA in WPA so brezdvomno dokazale, da vzgojne potrebe odraslih državljanov vpravičujejo, da se program razširi. Število ljudi, ki so zaprosili za vpis, so v jako mnogih slučajih od daleč presegle priloženosti za poduk vzlic okoliščini, da so državne in mestne solske oblasti dale programu svoje popolno sodelovanje in so priskrbele vsako mogočo pomoč.

"Vzgojni program, toliko v svojem delu z odraslimi, kolikor v nursery schools, je bil eden izmed glavnih uspehov, ki jih je WPA dosegel," je rekel Mr. Hopkins. "Več ko 1,000,000 odraslih oseb, ki so bile nepismene, se je učilo pisati in čitati, in vzgojno obzorje mnogih drugih milijonov je bilo znatno razširjeno. V 1,500 otroških zavah, ki jih vzdržujemo, se vsako leto

daje mnogim deset tisočim nežnih otrok iz revnih družin zdravstveno oskrbo, redilno hrano in nadzirano zabavo, dočim so učitelji pomagali staršem teh otrok izboljšati življenjske razmere v njihovem domu.

"To je zares dejanski prispevek k kulturnemu bogastvu naroda, nekaj kar bodoče prosperitete ali depresije ne morajo izbrisati, in jaz želim, da se take prilagoditve nadalje ponudijo še več ljudem, ki jih potrebujejo.

"Da se izvedejo novi načrti, je dr. L. R. Alderman, ravnatelj vzgojnega oddelka, pozval konferenco državnih WPA ravnateljev, ki se je vršila meseca novembra v Washingtonu. Na tej konferenci so se vdeležitelji potrdili zagotoviti razširjenje programa v smeri, kjer je potreba največja. Ker so se istočasno sselali državni ravnatelji za rekreacijo, vršile so se tudi skupne konference, da se zagotovi večje sodelovanje med obema programoma v raznih državah in občinah."

Pismenostna vzgoja je ena izmed točk programa, ki se bo prav za gotovo razširila tekom leta, kakor je dr. Alderman izjavil. Povrh tega, da se bo nadaljevalo delo z onimi, ki so se že naučili čitati in pisati v WPA tečajih, vpisalo se bo nadaljnjih 250,000 nepismenih ljudi za prvi ponk.

Drugo polje, kjer se letos namerava nadaljno razširjenje, je vzgoja za delavce. Hitri razvoj socialne zakonodaje tekom zadnjih let — zakon za socialno varnost, zakon o minimalnih mezdah, federalni zakon o delavskih odnosih — je imel za posledico, da so imeli v druge skupine delavcev zahtevale, da se povečajo obstoječi WPA tečajji za vzgojo delavcev. Dopisovalni poduk je zopet drugo polje, ki nudi velike prilagoditve za razvoj. Mnoge države so že dokazale popularnost vzgojevanja potom pošte za one osebe, ki živijo v oddaljenih gorskih in podeželskih pokrajinah, in za one, ki se nahajajo v CCC taborih.

Tudi tečajji za strokovni poduk bodo povečali svoje delovanje. Druge točke programa, ki jih upravitelji hočejo razširiti, vključujejo otroška zabavišča, tečajji za gospodinjstvo in vzgojo staršev, poduk o zdravstvu in prvi pomoči in dijaške skupine za razpravljanje o javnih zadevah.

Dr. Alderman je dodal, da se ne bo popuščalo v prizadevanju, da se dohote vzgoje za odrasle prinesejo črncem na jugu, kjer je potreba posebno velika.

O kakovosti poučevanja v WPA tečajih je dr. Alderman izjavil, da bo brezdvomno dosegla nov višek izbornosti vsled velikega uspeha programa za izvežbanje učiteljev, ki se je vršil to poletje. Tečajji za izvežbanje učiteljev so se vršili v 46 državah v sodelovanju z državnimi vseučilišči in učiteljskimi in skoraj 90 odstotkov WPA učiteljev je pohajalo te tečaje.

MODROST NARAVE V ZIMSKEM SPANJU ŽIVALI

Narava se je že pripravila na prihod zime. Mnogo živali, ki so nas presenečale sredi leta, so se že umaknile neznano kam, nikdar nismo mogli opaziti njihovega odhoda. Le izginile so, gozdovi so utihnili in polja so se umirila. Nekaterim živalim, ki bi se težko prehranile čez zimo, je narava dala poseben nagon, da vse zimske mesece prežive v popolni brezskrbnosti.

Nekatere živalske skupine prežive zimo na naravnost izborn način. V pozni jeseni, ko zrak že postane ostrejši, in so dnevi vedno krajši, se zavlečejo med zidovi, pod strehami, pod žlebovi, ali celo v jame, ki si jih same izkopljejo v zemlji. Tako prespe zimo ne samo žabe, ježi netopirji, itd., ampak tudi mnogi metulji in nekatere ribe. Netopirji na primer sedaj že vse v velikih gručah s tramov, kakor da je življenje v njih popolnoma izumrlo.

Znanstvenikom je to zimsko spanje živali silno privlačno predmet, da preiskujejo, kako živali v tej dobi prav za prav živijo in kako se cele mesece brez hrane ohranijo razmeroma zelo dobro tja do gorkejših mesecev. Hlad jim zadržuje dihanje, rast in ostalo delovanje telesa, kar se je posrečilo doseči tudi že z umetnim mrazom v laboratorijih. Netopirji, katerim žila v budnem stanju utripa 600 do 800 krat v minuti, v zimskem spanju zadržijo

Naznanilo Peter Zgaga

Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939 izide koncem prihodnjega tedna. Vsebinska je izredno zanimiva. Koledar bo posebno dobrodošel tistim, ki nameravajo prihodnje leto obiskati svetovno razstavo v New Yorku, ker mu bo dodana v prilogi panorama svetovne razstave v New Yorku. Vseboval bo tudi natančen zemljevid mesta New Yorka. Označeni bodo vse zanimivosti mesta, kot: muzeji, cerkve, gledališča, parki, itd. Ta zemljevid je tiskan v več barvah. Cena koledarja ostane ista kot prejšnja leta: 50 centov. Poština plačana. Zaradi stroškov za takovrstno delo smo bili primorani tiskati samo omejeno število. Zato reji ga naročite še danes. — Naročite ga lahko pri zastopnikih tega lista, ali pa naravnost od "Glas Naroda", 216 W. 18th St., New York, N. Y.

ČLOVEK NE VE, KAJ IN KAKO

To, kar bom sedaj povedal, se je lahko vršilo v katerikoli južnoameriški republiki ali pa na Madžarskem, Romunskem, v Jugoslaviji ali kjerkoli na Balkanu.

Jaz bom postavil svojega junaka v slovensko oziroma jugoslovansko mesto Butale in ga bom imenoval Valentina Kopriova.

Bil je krojač po poklicu in politik, da mu ga ni bilo para v devetih farah. Krojaška obrt mu je bila le v nekakšno razvedrilo, vse svoje živite in bitje je pa posvetil politiki.

Dnevno časopisje je imel v malem prstu, in ko je po oštarijah izkašljal svoje politične nazore, je sedel k mizi ter pisal urednikom, kaj je prav in kaj narobe.

Bil je pač mož neomajnega značaja, čigar politično prepričanje ni bilo za liter vina naprodaj. Nak, za liter vina pa je ne.

Ne rečem, za dva ali tri litre, ali pa še ne. Krmar bi moral še frakelj slivovke navreči. Šele v tem slučaju bi se njegovo, politično prepričanje prevzelo.

Ko so bile lani volitve v parlament, sta si stala nasproti, kakor dva sršena, kandidata Piskovec in Žvižgovec.

Kopriova je bil za Piskovec in neumorno agitiral zanj. Prišel je, da je Piskovec najboljši narodnjak in naprednjak in da je Žvižgovec izdajalec domovine.

Volitve so bile precej burne. Kopriova je agitiral po oštarijah za Piskovec in proti jutru za mizo zaspal.

Medtem so pa začela prihajati poročila o Žvižgovčevi zmagi, da je zmagal tukaj in tam in da ga bo že prihodnjega jutra imenoval vladar za ministrskega predsednika.

In Žvižgovec je res zmagal. Ob devetih jutraj je bila oznanjena njegova zmaga.

Točno ob devetih se je pa tudi Kopriova prebudil. Volivna kampanja mu je še vedno valovila po glavi.

Vzravnal se je, udaril po mizi in zakričal: — Živel Piskovec! Proč z Žvižgovcem, izdajalcem domovine!

Vzklik sta slišala dva žandarja. Vstopila sta in Kopriova aretirala, češ, da žali ministrskega predsednika Žvižgovca.

Sodnik ga je obsodil na šest mesecev ječe ob samem kruhu in vodi.

V ječi je imel Valentin Kopriova dosti priložnosti študirati politiko, posebno ker mu niso dali časopisov in mu niso povedali, kaj se v državi in po svetu godi. Študiral je politiko in študiral ter se slednjič prepričal, da se poštena politika ne izplača; da je treba obratovati plašč po vetru; da je treba držati s tistim, ki je na krmlu; da je politika največja prešušnica, kar jih pozna svet.

In je sklenil obrniti plašč po vetru ter popraviti svoj greh. Ko so ga po šestih mesecih izpustili v svobodo, ni pogledal nikogar in se odpravil naravnost domov.

Vzel je kos papirja ter zapisal nanj z velikimi črkami: Živel Žvižgovec! Proč z izdajalcem Piskovcem!

Konaj je prišel s plakatom na glavni trg, sta stopila k njemu dva žandarja in ga aretirala. Sodnik ga je obsodil na dvanajst mesecev ječe.

Pred dobrim tednom je bil namreč ministrski predsednik Žvižgovec odstavljen in so ga zaradi veleizdaje zaprli.

Na njegovo mesto je vladal postavil Piskovec.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.50	Din.	100
\$ 4.85	Din.	200
\$ 7.20	Din.	300
\$11.60	Din.	500
\$22.50	Din.	1000
\$44.50	Din.	2000

V Italijo:

Za \$ 6.50	Lir	100
\$ 12	Lir	200
\$ 29	Lir	500
\$ 67	Lir	1000
\$112.50	Lir	2000
\$167	Lir	3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENAM GORI ALI DOL

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljamo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST. NEW YORK

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;

KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postrežemo boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA":
216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

ACHTON FRIS:

TRIJE MEDVEDI IN TJULENJ

Trije medvedi gredo po morju po ledu na sprehod; to so tri rumena trupla in vsako ima svojo modro črno senco na ledu. Korakajo proti severu, vprek vetru.

Prav spredaj gre največji. Teče z dolgimi spodnjimi koraki popolnoma neslišno v ravni črti naprej. Pod njegovim gostim kožuščem se kakor jokleni konopeci premikajo močnejše mišice na plečih. Zdaj in zdaj dvigne visoko glavo na dolgem, gibnem vratu, in med tem ko mu oči mežikajo proti luči, obrača občutljivi smrček vohljaje v vetru, tako da se zareži z zgornjo ustnico in se prikaže črna. Potem se glava spet povesi, oči se spet popolnoma odpro, in dolgi jezik plane iz žrela in se nekajkrat emokaje opleta okrog konec smrčka.

Druga dva medveda sta do štiri manjša od prvega. To sta dva letošnja mladiča, ki segata materi samo do trebušnih kolčin. Videti sta kot dve majhni karikaturi starega medveda, kakor da bi ju naredil krznarški mojster za šalo; videti sta kot dva umetno narejena zajčja mehova, ki se kar tako na slepo ko dva klobučja trkljata za materjo. Sem in tja vijugata čez kotanje in gomile v snegu, zdaj pa zdaj se naženeta z zametnimi in ščipljiva stanko v zadnji del.

Materina hoja je neenakomerna, ker se vrhinja, trda skorja pod njeno težo venomer nrida in se šape tedaj hresče pogreznejo v led. Oba mehova pa ves čas tečeta kar po vrhu. Nenadoma se mali ustavi. Prešnje jo kakor blisk, otrpne

ko kamen, zadnji del je potisnjen globoko v sneg. Potem prav počasi obrne glavo v veter. Za hip zavohlja. Koj nato zadene mladiča, ki se ji je približal, udarec s sprednjim šapo, da se zakotali za nekaj metrov v stran. In hipoma sta oba mladiča povsem priosebna, vse norčije so ko ugasle. Severna medveda sta skozi in skozi. Potem se mati zgane. Vsa se je sesedla sama vase, kratkih nog je postala, plazi se po snegu dalje, polzi kakor kača v določeno smer naprej, vpravi vetru nasproti. Mladiča ji sledita drug za drugim tik za petami, posnemajoč vse njene kretnje.

Tako se premikajo kak kilometer daleč. Stara medvedka se zmeraj bolj previdno plazi. Uhlja sta ji obrnjena povsem nazaj, da tako pazi na mladiča. Oči ji nič več ne mežikajo, za mežikne le zdaj pa zdaj z enim očesom, smrček pa nenehoma vohlja. Kdaj pa kdaj se nenadoma ustavi in obrne glavo napol proti mladičema. Če sta se le malo oddaljila v stran, ju mora prav slaboten cvileč glas iz njenega grla spet spraviti v red. Oba sta vsa v njeni hipnotizi.

A ko dospje medvedka na majhno vzhodno na ledu, na nizki, ozek sneženi zamet, ki leži počez njeno pot, se nenadoma vsa sesede in obleži ko brez življenja na trebuhu. Le za hip. Potem začneja počasi in previdno vleči zadnji nogi izpod trupa, dokler ne začuti dobre podlage pod seboj. Nato se vse telo pogrezne v mir. Prednji šapi ležita malo v stran pred njo, med njima pa počiva

glava, plosko potisnjena v sneg. Smrček je negiben, fine mišice krog njega so povsem ohromele.

V tem živalskem truplu je le še eno, je le še sila za izvršitev namere, ki je kakor dinamit zbrana v mogočnih mišicah zadnjega dela trupa, ki so pripravljene za zverinski naskok. A dozdeva se, ko da v telesu vse spokočno počiva. Vse — razen oči. Te oči živijo. In so kakor dva zlohotna meča, usmerjena na eno samo majhno črno piko, ki je le tri metre oddaljena od nje.

Ta pika je odprta luknja za dihanje tjulenjev.

Črna, čista voda zdaj pa zdaj tiho zagrga. Veter vleče od vode sem proti medvedki. Tik za njo, v eni vrsti, natančno v smeri vetra, ležita oba mladiča prav tako kot ona.

Mine ura časa. — Sonec je prešlo višek in se začne nagibati. Od juga sem prikoraka krokar. Njegova senca bega nad medvedi, njegovo perje prhuja. Nekajkrat zakroži okoli in sine svednjaji na bližnje ledeno polje, kjer nemo obkedi in čaka.

Tedaj se zgodi. Sivo blesteče se truplo, z glavo kakor gladka krogla, se naglo in neslišno pokaže iz temne vode, se z enim skokom za pol metra počene iznad voden gladine — in par jasnih, strahu polnih oči je že videlo vse, — toda prepozno. Kakor huda ura prihrumi medvedka z neznanskim skokom na tujljenja. Štirje čakani se zasedijo v njegov tihnik, ki se razbije ko jajna lupina, in medvedka in tjuljen in vse skupaj se vali kakor plaz precej daleč po ledu, ki se onečedi s krvjo. Mladiča, ki ležita, se vsa osupla na istem mestu, zaslizita pritrjeno renčanje — in nato zvok krvi, ki se s tihim hrstljanjem zagriže v led.

Nato planeta tudi ta dva naprej in se z zobmi in kremplji globoko zaženeta v trepetajoče meso. Mučita se s krvavimi mišicami, divjata in se drug drugemu režita z okrvavljenima spakama svojih glav; zdajci izbruhne iz njiju kratko, satansko rjojenje in že lopneta drug po drugem s šapo, ko se pri žrtju preveč približata. Oči se jima iskrijo, medtem ko jima vro iz vratu čudoviti, mičkanju slični glasovi.

A polagoma se umirita. Žrtje napreduje v redu. Sleherni leži s svojim odtrganim kosom in žveči z napol priprtimi očmi, sloneč pri tem s čeljustmi na ledu. Kmalu ni slišati drugega, kot kolanje in škripanje z zobmi.

Tjulenja že skoraj nikjer ni več, ko se začne mati vznemirjati. Nekakšen glas je prišel do njenih ušes, in njeno telo je mahoma šinilo v pozornost in čuječnost. Napeto strmi v isto smer. Globoko hlastno po sapi in priskne zrak iz sebe v tiho, zgoščeno in zateglotoče rjojenje. Nato se vzdigne na zadnji dve nogi in stoji in bulji na pot nazaj, po kateri so bili prišli. Truplo se ji maje sem in tja, dolgi, navzdol viseči prednji šapi tipata po ozračju okoli. Vranječni smrček vohlja po zraku, a veter ni pravi, ničesar ji ni more sporočiti.

Toda ododod, kamor ji štrlijo oči, prereže tišino že v naslednjem hipu peklenko zvenketajoče rjojenje — in nato še eno. To je strašen in grozoten glas, ker ji je popolnoma tuj. V istem hipu zapazi nekaj — in strah ji šine kakor

Ko obnovite naročnino, pridajte še 50 centov za S. A. K. ledar za leto 1939.

strel v vse ude. Bliskovito plane na mladiča, lopne s šapo zdaj po tem, zdaj po onem, ju iztrga iz njune site lenobe in odhiti z dolgimi skoki proti severu, a mladiča brzita tik za njo. Le časih se za trenutek ustavi, da ji laže sledita, pa ju udari če hočeta teči počasneje, in zlobno zarjave. In kmalu izginajo daleč tam zunaj za stotinami krivalj in ledenih skladov neizmerno obsežne in bele snežene planjave.

Tedaj se počene krokar s svojega opazovališča in odleti z nasršnimi perutnicami tjakaj na isto mesto, kamor se vreščeč spusti na led. Izza ledene plošče pa se priplazi lisica in se bliža s ščudnimi skoki. Oba se spravita nad ostanke.

Božič na zemljevidu

Človek tudi na tuji zemlji s hrepenenjem spominja domačih krajev. Zatorej je umljivo, da so ljudje, ki so tega dne odkrili kak nov kos zemlje, dali temu kraju ime, ki je v zvezi z božičem.

Največkrat imajo ti kraji angleško ime "Christmas" kar pomeni božič. Tako najdes na zemljevidu štiri otočja z imenom Christmas; eno je med skupino Filipinov in otokov Palau; drugo je pri rtiču Breton, med Novo Škotsko in Novo Foundlandijo, tretje je v Tihem oceanu med Fanningovimi otoki, tik ravnika in četrto je v Indijskem oceanu, 400 km južno od Jave. V angleški skupini otokov Mergui (v Indijskem oceanu) je majhno otočje Noel, kar pomeni božič v francoskem jeziku.

Razen teh božičnih otokov je še mnogo božičnih pristanišč, božičnih rek, božičnih jezer in božičnih gričev na zemljevidu.

Tako je na primer na Kerguelah jako varno pristanišče pod imenom Christmas Harbor.

Drugo pristanišče, ki se vanj zatekajo ladje ob nevihtah, je Christmas Sound na južno-vzhodni obali Ognjene zemlje.

V Queenslandu v Avstraliji je reka z istim imenom; v Britski Guayani, so Christmas Falls (božični slapovi). V državi Oregon v Združenih državah so Christmas Lakes in v državi Viktoriji v Avstraliji je kraj Christmas Hill.

Je pa tudi več krajev, ki se kar naravnost imenujejo božič: tako kraj Christmas blizu mesteca Watlingtona v Angliji; vas Noel v kanadski provinci Novi Škotski in trg Noel v francoski provinci Doubs.

Po vsem svetu je zares videti, kako so vprav božični dnevi najbolj človeški, najbolj družinski prazniki.

ZNAMENITE URE

Na javni dražbi pri Dronotu v Parizu je neki trgovec s stalinami izdal za 54.500 frankov točen posnetek slovite astronomske ure na stolpu strasbourgke katedrale.

Posnetek, ki bi danes veljal 275.000 frankov, če bi ga hoteli izdelati, sta zgradila leta 1927 brata Ungererja, potomca so-delavcev tistega Schwilgeja, ki je izdelal v letih 1838, do 1842 izvirno uro. Drug posnetek te znamenite ure so izdelali leta 1920 in je v New Yorku. Na isti dražbi pa so prodali tudi sloviti planetarij, ki je bil ena največjih atrakcij lanske pariske svetovne razstave. Iztržili so zanj 140.000 frankov in kupil ga je generalni inspektor finance Maurice Pignerol, ki ga namerava podariti ministrstvu za pravo. Postavili ga bodo na novo v vseučiliškem okraju.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodbja v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grade. — Ponarejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno aliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klana postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše navelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporni organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 45. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 100.54%

H. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraščem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILLO KRAJEVNIH DRUŠTEV 180

SKUPNIH PODPOR JE H. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 45-LETNEGA OBSTANKA \$6,500,000

OBŠLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se boš zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo srečo člane in članice od 16. do 55. leta; otroci pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizki, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dadi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V V. slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment: primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejše vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jino rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assessmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovinka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate podporni organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjeroli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; trditi je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika:

JOSIP ZALAR, 508 NO. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

SLEHERNI

včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

11

"Da, gospod, prinesel sem kupljene in za izbiro naročene stvari"

Werder namigne vratarju, naroči ključ in pravi Gunterju: "Prosim, pojdite z menoj v sobo. Z dolgimi snežnimi čevlji ne morete v dvigalo."

Gunter sledi Werderju po stopnicah. Ker pa gre počasi, mora tudi Gunter vrvati svoj korak. In to stori zelo taktično in uljudno. Na topnicah ni nikogar in ko sta prehodila prve stopnice, zapazi Gunter, kako je bankovec padel pred njegove noge. Prav gotovo ga je izgubil gospod Werder, ki je šel pred njim. Gunter nehoti tiho vzdihne, da bi gospoda opozoril na njegovo izgubo. Malo težko se s svojim bremenom pripogne in pobere bankovec. Prestrašen pa vidi, da je bankovec za tisoč mark.

Gunter se je zjutraj istega dne s svojo sestro v veliki skrbi posvetoval, kako s naj za bodoči mesec preskrbiti s kurivom in Gunda je oblekla svojo tanko suknjico, ker jo je v slabo zakurjeni sobi zeblo. Sedaj pa mu je nenadoma padel pred roge bankovec za tisoč mark, ne da bi njegov lastnik to opazil. Ta vsota, ki bi ga mogla rešiti za dolgo časa, gospodu Werderju, ki je imel krasno vilo ob Vanskem jezeru, ni mnogo pomenila. Kaj, ko bi ta bankovec pridržal — ga ne bi vrnil?

Zatajiti najdbo, si misli in se junaško bori sam s seboj. Tedaj pa se mu prikaže podoba njegove blede, zmrzujoče sestre v tanki suknji v slabo zakurjeni sobi. Zdi se mu, kot bi mu prigovarjal nek glas: izenačena pravičnost! Temu bogatemu gospodu izguba ne pomeni nič — Gunda pa si bo mogla kupiti novo zimsko suknjo in mogel bo kupiti tudi premog.

To minuto je Gunter zapadel iskušnjam — in bankovec za tisoč mark izgine v žepu njegovega usnjatega jopiča. Gunter zatisne oči in trdno tišči zobe.

Ne sluti, da je Rudolf Werder namenoma izgubil bankovec in da je, ne da bi se obrnil in šel mirno dalje, preživel vse, kar se je godilo za njegovim hrbtom. Slišal je kratek Gunterjev vzdih, ko mu je denar padel pred noge, opazil je, kako je snežne čevlje postavil na tla in se je nato sklonil, opazil je tudi, da se je Gunter boril sam s seboj — oh — tudi sam se je nekoč tako boril, predno se je oddaljil od prave poti. In boli ga, da je mladi mož podlegel ikušnjavi. Dobro pa je vedel, da se je boril — toda — podlegel je.

Gunter sledi Werderju z občutkom najglobljega, najgrenkejšega srca. Bankovec za tisoč mark v njegovem žepu ga ne veseli, mučil je njegovo vest, toda sedaj je že prepozno, da bi ga vrnil pravemu lastniku. Toda Gunda ne sme zmrzovati in nič več ga ne sme pogledovati s svojimi velikimi, žalostnimi očmi.

In tako stopi Gunter za Rudolfom Werderjem v sobo. Rudolf Werder je vedel le predobro, da bi na Gunterjevem mestu tudi postal slab. Toda Joana je potrebovala moč, ki ni postal slab, ne glede na to, kaj se je zgodilo.

Werder počasi sede in gleda, kako Gunter razvezuje zavitke.

"Ali ste bili že danes dopoldne pri meni — v moji hiši ob Vanskem jezeru?" ga vpraša kakor mimogrede.

Gunter pogleda v modre naočnike in je vesel, da so bile njegove oči zakrite. Drugače bi se še ta trenutek izpovedal, da je našel bankovec.

"Da, gospod."

"Videl sem vas skozi okno — in že tedaj sem spoznal, da je to le malo primerna služba za vas. Pozneje sem slišal od prodajalke, da ste dijak."

Svetla rdečica se pokaže na Gunterjevem čelu in bankovec bolj in bolj obžaluje njegovo vest. Toda sedaj ga dati je bilo ravno tako težko, kot ga obdržati. Slednjič pa obotavlja pravi:

"Da — obiskoval sem visoko šolo in sem diplomiran inženir."

Rudolf Werder se z velikim zanimanjem vrvava.

"In niste mogli najti nobene druge službe?"

"Ne! Bila je grenka potreba — nisem sam, temveč imam tudi sestro."

Rudolf Werder izza naočnikov ostro pogleda Gunterjev tresoč se obraz. Kako je blede skozi modre naočnike more to videti.

"Ali je odvisna od vas?"

"Se mnogo slabše je. S sestro sva podedovala šest tisoč mark. Porabil sem jih za svoje učenje in za najino življenje. Upal sem, da ji bom mogel kmalu vrniti tritisoč mark in ji zagotoviti brezskrbno življenje. Toda, prišlo je drugače, popolnoma drugače. Vse sem poskusil — sem poučeval, prodajal časopise in mnogo drugega. To pa je zado-stovalo komaj za mene. Zato je moja sestra na star pisalni stroj, ki smo ga imeli, prepisovala rokopis nekega pisatelja in je zaslužila skoro več kot pa jaz. Nato pa sem dobil službo raznašalca za osemdeset mark na mesec. Prvega februarja — po enem mesecu — sem že dobil povišano plačo — sto mark na mesec. Toda moja sestra ni dobila več naročil — in sto mark mora zadostovati za njo oba. To pa gre zelo težko. Toda, oprostite da vas s tem mučim — nisem navajen druge s svojo stisko nadlegovati. Sam ne vem, zakaj sem vam to povedal."

Toda Gunter je vedel — povedal je, da bi se s popisovanjem svoje stiske pri njem opravičil. In Rudolf Werder zna le predobro brati v duši mladega moža — sam je nekoč v istem strahu svoje vesti krenil s prave poti. Da je bil tudi pri Gunterju to prvi korak, ko je pobral bankovec in ga vtaknil v svoj žep, o tem je bil Werder prepričan, kajti ljudi je poznal. Werder lahko zamahne z roko.

"Ni mi žal, da ste mi vse to povedali. Zanima me in — toda počakajte, telefon zvoni."

"Rudolf Werder mirno odgovori:

"Prosim, napravite to. Hvala."

(Dalec oddaljeno)

LE MALO SE JIH BO VRNILO...

Francoski kaznenci, obsojeni na dolgoletno ječo na otoku La Roche blizu francoske Guineje. Ker je podnebje na otoku zelo nezdravo, se jih bo le malo vrnilo.

Razne vesti.

ANGLEŽI ZATIRAJO JAPONSKO VOHUNSTVO.

Izredno vojno sodišče v Kalkuti je obsodilo oni dan na smrt štiri Japonce, ki so jih aretirali, ko so se hoteli polastiti vojaških in pristaniških načrtov. Čeprav so nastopali kot navadni japonski kuliji, se je preiskovalnim oblastem posrečilo ugotoviti, da sta dva iz uglednih japonskih plemiških rodbin. Bila sta vicomte Takayama in markiz Simasaki, oba častnika, člana japonske vohunske službe (Nippon Imperial Service.) Navzlic intervenciji japonskega generalnega konzula takoj po obsodbi je sodišče odredilo takojšnjo usmrnitev. Vsi štirje vohuni so bili ustreljeni. Odločen nastop oblasti je močno razburil inozemce v Kalkuti.

Tako se je glasilo poročilo, objavljeno oni dan v "Indian Times." Takoj nato je vložil japonski poslanik v Londonu ostro protestno noto in angleška vlada se je prijazno opravičila. S tem je bila zadeva urejena in major Bragdon, šef Royal Signals — posebnega oddelka indijske tajne službe za zatiranje vohunstva — se je toliko pohvalil, da je zadal japonski vohunski službi v Indiji težak udarec.

Z objavo Takayamovega primera, kakor so nazvali to vohunsko afero, so bila kršena načela angleške tajne službe, za kar je pa imel major Bragdon tehtne razloge. V vseh velikih mestih, posebno pa v Kalkuti, Bombayu, Simli in Benaresu, so se pojavile nedavno gručice skromnih, ponižnih Japoncev, ki nastopajo kot trgovci ali zasebniki, največkrat pa kot kuliji, vsi raztrgani in zanemarjeni. Angleška protivohunska služba je pa ugotovila, da je vprav med njimi zelo mnogo agentov japonske vohunske službe in sicer uglednih mož. Z njimi so se na mestu srečali agenti ruske vlade, ki se njihovo delovanje izmerja iz Taškenta, toda večimoma ne proti angleški nadvladi, temveč posredno za njo s tem, da nastopajo proti Japoncem kar je zelo značilno. Iztrebljajo se med seboj zlasti v severozapadnih indijskih pokrajinah, na tudi v Afganistanu. Angleške oblasti bi lahko stale ob strani, da ne ogražajo eni in drugi tam, kjer delujejo za svojo pest, angleških interesov in da niso posledice njihovega delovanja izbruh in upor domačinov, s katerimi ima indijska vlada velike težave.

Dva dni po usmrtni štiri japonskih vohunov, se je vrnil major Bragdon na parnik "Torthy" enega izmed najmanjših parnikov domače družbe za promet ob obali, s katerimi Angleži iz prestižnih razlogov navadno ne potujejo.

Zaupno je zvedel, da bo potoval s tem parnikom nevaren japonski agent. Toda med potniki je bilo mnogo siromašnih Japoncev. Bragdonovo pozornost je vzbudila najbolj zastrta mohamedanka iz Turkestana. Parnik je bil namenjen v Mandalev. Drugo noč je udril japonski kulij v kabino zagonetne mohamedanke. V naslednjem trenutku se je začel iz kabine strel. Bragdon je prišel baš pravčasno da je zadržal Japonca, ki je hotel zbežati. Japonce se je izgovarjal, da je bil zasaden pri poskusu tatvine in da je v zmedbi streljal. Mohamedanka je bila smrtno ranjena.

Ni bilo pa samo ob sebi umevno, da je imel ubogi kulij smokres. Enako sumljivo je bilo, da zastrta ženska ni bila Turkmenka, temveč bele polti. Bragdon je pa kljub temu v Mandalayu izročil policiji aretirane morilec. Takoj drugi dan je bila obravnava proti Japoncu, ki ni imel nobenih dokumentov in ki ni hotel povedati nič drugega razen to, kar je povedal ob aretaciji. Obsojen je bil na smrt in obsojen. Japonski konzul je zvedel to šele po usmrtni in ni mogel protestirati.

Šele naknadno je major Bragdon povedal kdo sta bila japonski kulij in ustreljena mohamedanka na parniku. Ženska je bila članica ruske vohunske službe, japonski kulij, ki se je hotel polastiti nekega dokumenta, je bil pa polkovnik Sasagava.

Ako Vas zanima leto 1939, naročite si Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939.

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1939

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ZAKAJ RIBE NA ZRAKU POGINEJO.

Navadni ljudje mislijo, da ribe na zraku poginejo, ker ne morejo sprejemati kisika iz zraka s škrgami. Proti temu naziranjju izvirajočemu iz zdrave pameti se je pa oglasil profesor A. G. Hundman s kanadske univerze v Torontu. Pregledoval je ribe, ki so bile poginile na zraku, pa ni našel ematonske ničesar, kar bi iz zdrave pameti izvirajoče mnenje potrjevalo. Pač pa je ugotovil, da v tkivu ujetih in mrtvih rib skoraj ni glikogena, živalskega sladkorja, ki črpajo iz njega živali in človek svojo energijo. Namesto tega je v krvi takih rib zelo mnogo mlečne kisline, kar je tipičen kemičen plod delujočih mišic.

Iz teh dveh ugotovitev lahko sklepamo, da ribe na zraku ne poginejo zaradi pomanjkanja kisika in zato, temveč da tiči vzrok v izčrpanosti, ker niso vajene takih kretanj. Za to govori tudi dejstvo, da zelo nemirne ribe, recimo slinik v morju, ali nekatere belice v sladkih vodah poginejo v zraku mnogo hitreje, kakor druge počasnejše ribe, ki se ne branjajo teko, ko jih vlečemo iz vode. Taka riba je recimo karp.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

21. decembra:
Hansa v Hamburg
26. decembra:
Normandie v Havre

VSE PARNIKE

in
LINJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saffit

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevc

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Jennie Bamblich

La Salle, J. Spelich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, M. A. Warlek

MARYLAND:

Kitchmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouze, J. L. Zupančič

Ely, Jos. J. Peschel

Eveleth, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Hrvatlich

MONTANA:

Roundup, M. M. Panjan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Strubha

Valle Pella, Frank Mada

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Strubha

Valle Pella, Frank Mada

OHIO:

Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik

Glenn, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kums

Youngstown, Anton Kikot

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Broughton, Anton Ipavec

Coneaugh, J. Brezovec

Coverdale in okolici, Mrs. Ivana Rupnik

Export, Louis Supančič

Farrell, Jerry Okorn

Forest City, Math Kraml

Fr. Blotnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Johnstown, John Polanta

Krayn, Ant. Taušelj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, Jona Zust

Pittsburgh in okolici, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovan ...

WISCONSIN:

Millwaukee, West Alia, Fr. Škuk

Sheboygan, Joseph Kaked

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tachar

Diamondville, Joe Rolica

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katero je prejel. Zastopnike tudi priporočamo

UPRAVA "GLAS NARODA"

ŽEBELJ V OTROŠKIH PLJUČIH.

V bolnišnici v Halifaxu v Novi Škotski so iz desnih pljuč nekega otroka potegnili žebelj, ki je bil več nego štiri mesece potopal po dihalu malega pacienta.

Otrok je bil med igro v šoli žebelj požrl, iz sapnika mu je prišel v leva pljuča. Ko so otroka pripeljali v bolnišnico in ga prvič operirali, je bil zdravnik žebelj že prijel s pin-ceto, toda izmuznil se mu je in je vzdolž sapnika prišel v desna pljuča. Nova operacija bi bila v tem trenutku usodna, za to so morali počakati, da bi si pacient od prve operacije opomogel. Sedaj so ga operirali znova in posezek je imel uspeh. Deček bo kmalu zdrav.

MIŠ USTAVILA PROMET.

Na zelo prometni cesti v Londonu se je ves promet ustavil za pet minut — zavoljo

majhne miške. Miška je bežala pred mačko. Pred borzo je stal mešetar, ki je mirno čakal, da sporočijo nove tečaje.

Nenadno je začutil, da mu je skočila miš v hlačnico in mu začela plezati po nogi navzgor. Mož se je smrtno prestrašil kakor da ga meče božjast. Seveda so se ljudje začudeno ustavili, menili so, da je mož zmoran. Kmalu je bila cesta tako polna ljudi, da se je ves promet ustavil. Šele po petih minutah je mogel mešetar miš stresiti iz hlačnice. In je ušla.

TEŽKA ŽABA.

V ustju Dunava je neki ribič ujel v svojo mrežo največjo žabo, kar so jih doslej našli. Ta žaba tehtala skoraj štiri kilograme. Neki angleški zdravnik, ki se je mudil baš v Konstanci in je slišal o tem, je žival kupil za 5000 lejev in jo hotel spraviti na Angleško.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero
216 WEST 18th STREET, NEW YORK